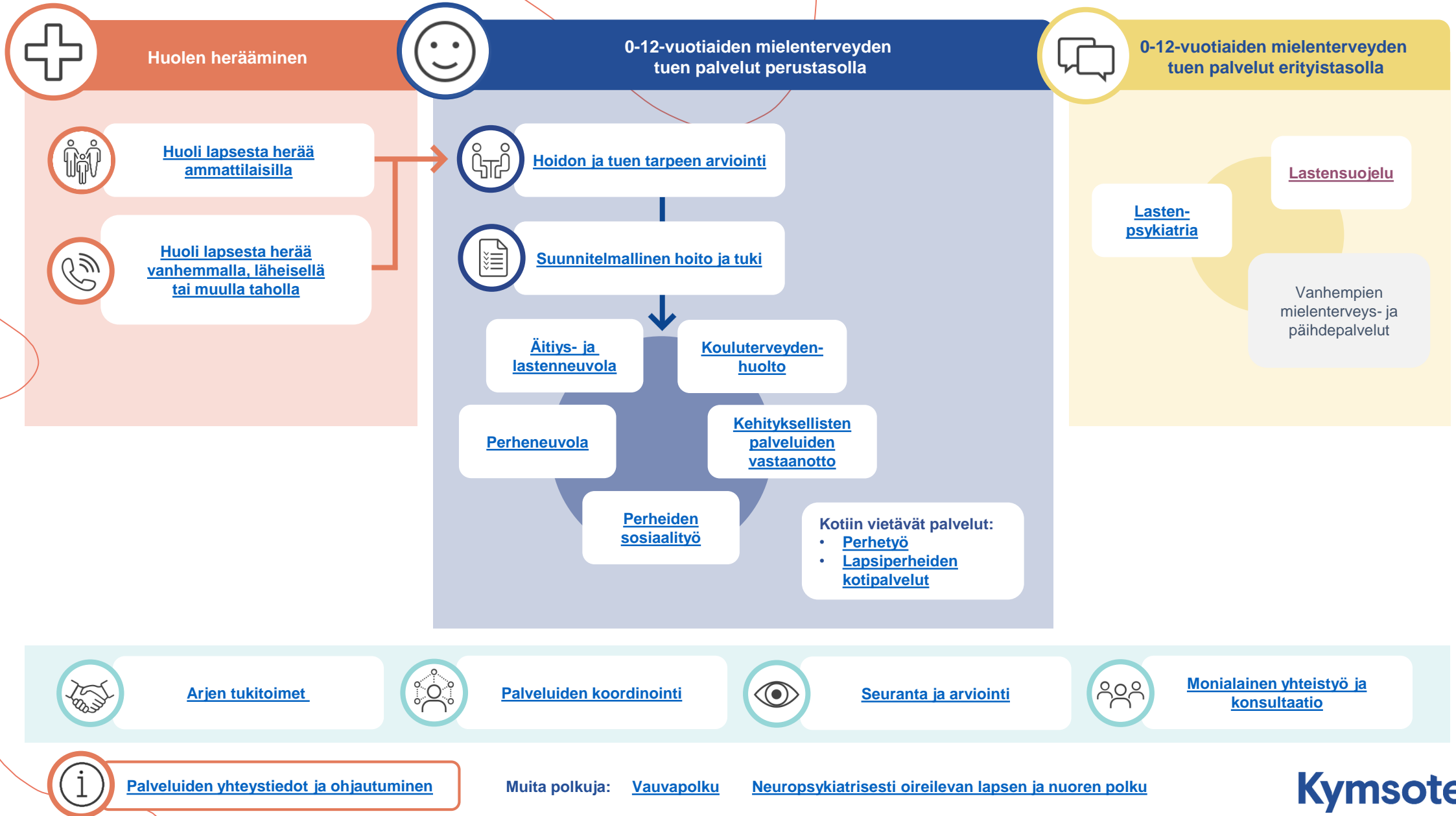

0-12-vuotiaiden lasten mielenterveyden tuen polku – Ammattilaisille suunnattu palvelupolku

Huolen herääminen

Huoli lapsesta herää ammattilaisilla

Äitiys-
ja lastenneuvola

Kouluterveydenhuolto

Perheneuvola

Kehityksellisten
palveluiden
vastaanotto

Perheiden sosiaalityö

Lastenpsykiatria

Lastensuojelu

- Neuvolassa sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa vahvistetaan mielenterveyttä suojaavia tekijöitä ja tunnistetaan riskitekijöitä sekä pyritään minimoimaan niiden vaikutuksia.
- Määräaikaisissa terveystarkastuksissa terveydenhoitaja tai lääkäri tekevät arvion lapsen psyykkisestä ja psykososiaalisesta hyvinvoinnista sekä niiden edistämisestä. Jokaisen käynnin yhteydessä lapsen sekä (perheen) tilannetta ja hyvinvointia havainnoidaan kokonaisvaltaisesti.
 - Keskustele, havainnoi, ja arvioi (kuulumiset, vointi, arjen sujuminen sekä terveystottumukset)
 - Huolen herätessä tarkenna tilannetta käyttäen sovittuja seulontamenetelmiä.
- Huoli voi herätä myös muilla lapsen elämässä mukana olevilla ammattilaisilla esim. varhaiskasvatus, koulu, muut palvelut. Huolen perheen kanssa ottaa puheeksi se taho, joka asian havaitsee. Tarvittaessa kootaan moniammatillinen tiimi lapsen ja perheen tueksi.

[Terveysportti.fi: Äitiys- ja lastenneuvola - Psyykkisen terveyden ja psykososiaalisen hyvinvoinnin arviointi](#)

[Terveysportti.fi: Koulu ja opiskeluterveys - Psyykkisen terveyden ja psykososiaalisen hyvinvoinnin arviointi](#)

[Takaisin palvelupolulle](#)

Huoli lapsesta herää ammattilaisilla

[Äitiys-
ja lastenneuvola](#)

[Kouluterveydenhuolto](#)

Perheneuvola

[Kehityksellisten
palveluiden
vastaanotto](#)

[Perheiden sosiaalityö](#)

[Lastenpsykiatria](#)

[Lastensuojelu](#)

Jos ammattilainen arvioi, että asiakas hyötyy perheneuvolan palvelusta, hän voi ohjata asiakkaan ottamaan yhteyttä itse perheneuvolaan tai olla asiakkaan luvalla yhteydessä perheneuvolaan asiakkuuden käynnistämiseksi. Yhteyttä voi ottaa puhelimitse tai ohjauslomakkeella. Ammattilainen voi myös konsultoida perheneuvolaan tarvittaessa. Perheneuvolan työntekijän voi myös kutsua mukaan yhteistyöneuvotteluun asiakkaan asiassa.

Ennen kuin ohjaat asiakasta perheneuvolaan, selvitä ja kartoita perheen kokonaistilanne:

- Selvitä, mitä on jo tehty
- Kartoita, onko muita palveluja käytössä
- Tiedustele, onko muilla tahoilla herännyt huolta
- Selvitä, miten lapsen kehitys on edennyt, mitä tapahtumia perheessä on ollut (esim. menetykset)
- Kartoita, mitkä ovat perheen voimavarat
- Tee perheen lähiverkoston kartoitus

Perheneuvolassa perehdytään perheen tilanteeseen kokonaisvaltaisesti, arvioidaan palvelun tarve ja tehdään suunnitelma; miten perhettä tuetaan vanhemmuudessa, perheenjäsenten välisissä suhteissa, parisuhteessa, lapsen kasvuun ja kehitykseen liittyvissä huolissa sekä perheen kriisitilanteissa (erot, sairastuminen ym.)

i

Lisätietoja

[Kymenlaakson hyvinvointialue Perheneuvola](#)

[Takaisin palvelupolulle](#)

Huoli lapsesta herää ammattilaisilla

[Äitiys-
ja lastenneuvola](#)

[Kouluterveydenhuolto](#)

[Perheneuvola](#)

**Kehityksellisten
palveluiden
vastaanotto**

[Perheiden sosiaalityö](#)

[Lastenpsykiatria](#)

[Lastensuojelu](#)

Lasten kehityksellisten palveluiden vastaanotolla selvitetään/ tutkitaan, tarvittaessa diagnosoidaan ja hoidetaan alle 13-vuotiaan lapsen psykososiaaliseen terveyteen liittyviä ongelmia.

Huoli voi liittyä lapsen mieliala-, pelko- ja ahdistusoireisiin uhmakkuus- ja käytösoireisiin, neuropsykiatrisiin oireisiin ja valikoivaan puhumattomuuteen tai syömisen pulmiin.

Palveluihin ohjaututaan neuvolasta, kouluterveydenhuollosta, terveyskeskuksesta, lasten kuntoutuksesta tai perheneuvolasta.

Jatkohoitoon voidaan ohjata myös erikoissairaanhoidosta.

[Takaisin palvelupolulle](#)

Huoli lapsesta herää ammattilaisilla

[Äitiys-
ja lastenneuvola](#)

[Kouluterveydenhuolto](#)

[Perheneuvola](#)

[Kehityksellisten
palveluiden
vastaanotto](#)

Perheiden sosiaalityö

[Lastenpsykiatria](#)

[Lastensuojelu](#)

- Perheiden sosiaalityön asiakkaaksi ohjaututaan lapsen palvelutarpeen arvioinnin kautta.
- Perheiden sosiaalityö vastaa palvelutarpeen arvioinnin tekemisestä ja varhaisen vaiheen perheiden sosiaalityöstä. Lapsen palvelutarpeen arviointi ja tuki on tarkoitettu lapsille ja perheille, joilla on vaikeasti kuormittava elämäntilanne ja tuen tarve. Palvelujen tarvetta arvioidaan, jotta lapsi tai perhe saisi sopivan avun. Tuen ja palveluiden tarvetta arvioidaan kokonaisvaltaisesti yhdessä perheen kanssa. Työskentelyyn otetaan mukaan lapsella jo olevat palvelut.
- Kun ammattilaisella herää huoli perheiden sosiaalityön asiakkaana olevasta lapsesta niin hän ottaa huolen puheeksi perheen kanssa ja on yhteydessä perheiden sosiaalityöhön, jossa lapsella on oma työntekijä.
- Ohjaus varhaisiin palveluihin tarvittaessa
- Perheiden sosiaalityön perhetyö

Lisätietoja

[Sosiaalihuollon asiakasneuvonta](#)
[Kymenlaakson hyvinvointialue Lapsen tilanteen arviointi](#)

[Takaisin palvelupolulle](#)

Huoli lapsesta herää ammattilaisilla

[Äitiys-
ja lastenneuvola](#)

[Kouluterveydenhuolto](#)

[Perheneuvola](#)

[Kehityksellisten
palveluiden
vastaanotto](#)

[Perheiden sosiaalityö](#)

Lastenpsykiatria

[Lastensuojelu](#)

Lastenpsykiatrian ohjautuminen

Lastenpsykiatrian palveluihin tarvitaan lääkärin lähete.

Lisätuen tarpeen arvion tueksi tulee täyttää vanhempien kanssa LAPS- tai pikkuLAPS-lomake.

- Lomakkeen kokonaispistemäärä 8-15 (lievät ja keskivaikeat mielenterveyden häiriöt) hoidetaan kehityksellisissä palveluissa perustason tuen kautta.
- Lastenpsykiatrasta erikoissairaanhoidon konsultaatiot tai lapsen lähettämistä erikoissairaanhoidon lastenpsykiatriseen arvioon tarvitaan usein kun pistemäärä ylittää 15.
- Mikäli kokonaispistemäärä kertyy pääosin perheen toimintakykyä ja kuormitustekijöitä kuvaavista kysymyksistä (kysymykset 9-12), on ensisijaisesti harkittava perheen ohjaamista muiden erityispalveluiden piiriin (aikuisten mielenterveys- tai päihdepalvelut, lastensuojelu tai muu sosiaalityö).

Lastenpsykiatrian palvelut voivat olla tarpeen tilanteissa, joissa

- lapsella esiintyy vaikeita psyykkisiä oireita
- lapsen ja vanhemman vuorovaikutus on hankaloitunut merkittävästi ja tarvitaan tarkempaa selvittelyä
- aiemmat kuntoutus- ja hoitotoimet ovat osoittautuneet riittämättömäksi.
- Lääkehoidon tarpeen arvio. ADHD-lääkitys voidaan aloittaa perustasolla yli 6-vuotiaalla.
- Kokonaistilanteen ongelmallisuuden vuoksi tarvitaan usean erikoisan yhteystyötä

[Takaisin palvelupolulle](#)

Huoli lapsesta herää ammattilaisilla

[Äitiys-
ja lastenneuvola](#)

[Kouluterveydenhuolto](#)

[Perheneuvola](#)

[Kehityksellisten
palveluiden
vastaanotto](#)

[Perheiden sosiaalityö](#)

[Lastenpsykiatria](#)

Lastensuojelu

Lastensuojelun virka-aikainen päivystys eli alkutiimi toimii etelässä Haminan ja pohjoisessa Kouvolan toimipisteessä. Alkutiimin tehtävänä on Kymsotessa lastensuojeluilmoitusten sekä sosiaalihuoltolain mukaisten yhteydenottojen vastaanottaminen, yhteistyökumppaneille annettava konsultaatio sekä lastensuojelun virka-aikainen päivystys.

Yhteydenotto alkutiimiin lapsen tuen tarpeen arvioimiseksi tehdään yhdessä perheen kanssa tilanteissa, joissa perhe on halukas ottamaan apua ja tukea vastaan. Yhteydenoton voi tehdä myös asiakas tai perheenjäsen.

- Tee lastensuojeluilmoitus, kun epäilet, että lapsen lastensuojelun tarve pitäisi selvittää. Lastensuojeluilmoitus ensisijaisesti sähköisen lomakkeen kautta. Toivottavaa on, että ilmoituksen tekijä kertoo perheelle, että on tehnyt lastensuojeluilmoituksen.

i

Lisätietoja

[Sosiaalihuollon asiakasneuvonta](#)
[Kymenlaakson hyvinvointialue Lastensuojelu](#)
[Kymenlaakson hyvinvointialue Lapsen tilanteen arviointi](#)

[Takaisin palvelupolulle](#)

Huoli lapsesta herää vanhemmalla, läheisellä tai muulla taholla

Äitiys-
ja lastenneuvola

Kouluterveydenhuolto

Perheneuvola

Kehityksellisten
palveluiden
vastaanotto

Perheiden sosiaalityö

Lastenpsykiatria

Lastensuojelu

- Hyödynnä puheeksi ottamisessa motivoivaa haastattelua auttaen esim. vanhempaa sanoittamaan tilannetta.
- Huolen kuuleminen: eläytyvä kuuntelu, tarkentavat kysymykset
- Tuen tarpeet ja jatkotoimet riippuvat tilanteen vakavuudesta.
- Jatkosuunnitelman tekeminen, yhteistyö huolen ilmaisijan kanssa, kuinka ja keiden kanssa edetään. Huolen puheeksi otto lapsen ja perheen kanssa, jos huoli tulee muulta taholta, kuin vanhemmilta.
- Huolen vakavuudesta riippuen toimitaan heti tai aloitetaan tarvittavan tuen suunnittelu ja tilannetta seurataan sovitusti

Takaisin palvelupolulle

Huoli lapsesta herää vanhemmalla, läheisellä tai muulla taholla

[Äitiys- ja lastenneuvola](#)

[Kouluterveydenhuolto](#)

Perheneuvola

[Kehityksellisten palveluiden vastaanotto](#)

[Perheiden sosiaalityö](#)

[Lastenpsykiatria](#)

[Lastensuojelu](#)

Jos vanhempi tai joku muu lapsen ja perheen läheinen huolestuu perheen tilanteesta, hän voi olla suoraan yhteydessä puhelimitse perheneuvolaan. Perheneuvolasta saa ohjausta ja neuvontaa myös puhelimitse ilman, että asiakkuutta tarvitsee käynnistää. Perheneuvolan työntekijän voi myös kutsua mukaan yhteistyöneuvotteluun asiakkaan asiassa.

Ennen kuin ohjaat asiakasta perheneuvolaan, selvitä ja kartoita perheen kokonaistilanne:

- Selvitä, mitä on jo tehty
- Kartoita, onko muita palveluja käytössä
- Tiedustele, onko muilla tahoilla herännyt huolta
- Selvitä, miten lapsen kehitys on edennyt, mitä tapahtumia perheessä on ollut (esim. menetykset)
- Kartoita, mitkä ovat perheen voimavarat
- Tee perheen lähiverkoston kartoitus

Perheneuvolassa perehdytään perheen tilanteeseen kokonaisvaltaisesti, arvioidaan palvelun tarve ja tehdään suunnitelma; miten perhettä tuetaan vanhemmuudessa, perheenjäsenten välisissä suhteissa, parisuhteessa, lapsen kasvuun ja kehitykseen liittyvissä huolissa sekä perheen kriisitilanteissa (erot, sairastuminen ym.)

[Takaisin palvelupolulle](#)

Huoli lapsesta herää vanhemmalla, läheisellä tai muulla taholla

[Äitiys-
ja lastenneuvola](#)

[Kouluterveydenhuolto](#)

[Perheneuvola](#)

**Kehityksellisten
palveluiden
vastaanotto**

[Perheiden sosiaalityö](#)

[Lastenpsykiatria](#)

[Lastensuojelu](#)

Lasten kehityksellisten palveluiden vastaanotolla selvitetään/ tutkitaan, tarvittaessa diagnosoidaan ja hoidetaan alle 13-vuotiaan lapsen psykososiaaliseen terveyteen liittyviä ongelmia.

Huoli voi liittyä lapsen mieliala-, pelko- ja ahdistusoireisiin uhmakkuus- ja käytösoireisiin, neuropsykiatrisiin oireisiin ja valikoivaan puhumattomuuteen tai syömisen pulmiin.

Palveluihin ohjaututaan neuvolan, kouluterveydenhoitajan tai lääkärin kautta. Myös työntekijä lasten kuntoutuksesta, terveyskeskuksesta, perheneuvolasta tai erikoissairaanhoidosta voi ohjata kehityksellisten palveluiden vastaanotolle.

[Takaisin palvelupolulle](#)

Huoli lapsesta herää vanhemmalla, läheisellä tai muulla taholla

[Äitiys- ja lastenneuvola](#)

[Kouluterveydenhuolto](#)

[Perheneuvola](#)

[Kehityksellisten palveluiden vastaanotto](#)

Perheiden sosiaalityö

[Lastenpsykiatria](#)

[Lastensuojelu](#)

Asiakas, läheinen tai muu taho (esim. naapuri) voi olla yhteydessä sosiaalihuollon keskitettyyn asiakasneuvontaan jos lapsen tilanne huolestuttaa.

Asiakasneuvonnasta saa neuvoa ja ohjausta myös anonyymisti. Yksityishenkilö voi tehdä lastensuojeluilmoituksen myös nimettömästi.

Jos lapsella on käynnissä palvelutarpeen arviointi tai hän on perheiden sosiaalityön asiakkaana niin yhteys lapsen omaan työntekijään. Vaikka lapsi olisi palvelujen piirissä niin huoli on tärkeä tuoda työntekijöiden tietoon.

Lisätietoja

[Sosiaalihuollon asiakasneuvonta](#)
[Kymenlaakson hyvinvointialue Lapsen tilanteen arviointi](#)

[Takaisin palvelupolulle](#)

Huoli lapsesta herää vanhemmalla, läheisellä tai muulla taholla

[Äitiys-
ja lastenneuvola](#)

[Kouluterveydenhuolto](#)

[Perheneuvola](#)

[Kehityksellisten
palveluiden
vastaanotto](#)

[Perheiden sosiaalityö](#)

Lastenpsykiatria

[Lastensuojelu](#)

Lastenpsykiatrialle ohjaudutaan lääkärin läheteellä.

Vanhempi, läheinen tai muu taho voi olla yhteydessä perustason palveluihin hoidon tarpeen arvioimiseksi.

Lisätietoja

[Mielenterveystalo.fi: Lasten mielenterveystalo](https://mielenterveystalo.fi)

[Hyvis.fi: Pyydä apua lomake](https://hyvis.fi)

[Takaisin palvelupolulle](#)

Huoli lapsesta herää vanhemmalla, läheisellä tai muulla taholla

[Äitiys-
ja lastenneuvola](#)

[Kouluterveydenhuolto](#)

[Perheneuvola](#)

[Kehityksellisten
palveluiden
vastaanotto](#)

[Perheiden sosiaalityö](#)

[Lastenpsykiatria](#)

Lastensuojelu

Asiakas, läheinen tai muu taho (esim. naapuri) voi olla suoraan yhteydessä sosiaalihuollon asiakasneuvontaan, jos lapsen tilanne huolestuttaa. Sieltä saa neuvoa ja ohjausta myös anonyymisti. Yksityishenkilö voi tehdä lastensuojeluilmoituksen myös nimettömästi

Lisätietoja

[Sosiaalihuollon asiakasneuvonta](#)
[Kymenlaakson hyvinvointialue Lastensuojelu](#)
[Kymenlaakson hyvinvointialue Lapsen tilanteen arviointi](#)

[Takaisin palvelupolulle](#)

0-12-vuotiaiden mielenterveyden tuen palvelut perustasolla

Hoidon ja tuen tarpeen arviointi

Äitiys-
ja lastenneuvola

Kouluterveydenhuolto

Perheneuvola

Kehityksellisten
palveluiden
vastaanotto

Perheiden sosiaalityö

Neuvolan ja kouluterveydenhuollon mielenterveystyö on ennaltaehkäisevää ja voimavaroja vahvistavaa.

Lähtökohtana ovat:

- lasten mielenterveyden tukeminen ja mielenterveyden ongelmien synnyn ehkäiseminen
- lapsen kehitys on nopeaa ja seuranta tulee olla tiheää
- kasvun ja kehityksen poikkeamat, sairaudet ja ongelmat tulee havaita mahdollisimman varhain ja tuki ja hyvä hoito tulee varmistaa
- neuvolassa mielenterveyden pulmia ennakoivia seikkoja voidaan tunnistaa jo raskauden ja lapsen ensimmäisen elinvuoden aikana sekä varhaisen vuorovaikutuksen pulmia jo ensimmäisten elinviikkojen aikana

Varhaisella tunnistamisella, tuella ja hoidolla estetään ongelmatilanteiden paheneminen ja ehkäistään pysyviä haittoja esim. lapsen käytöshäiriö, oppiseen vaikuttavat pulmat.

[Takaisin palvelupolulle](#)

1/2

[Seuraava sivu](#)

Kymsote

Hoidon ja tuen tarpeen arviointi

Äitiys-
ja lastenneuvola

Kouluterveydenhuolto

Perheneuvola

Kehityksellisten
palveluiden
vastaanotto

Perheiden sosiaalityö

Hoidon ja tuen tarpeen arviointiin on keskustelun ja havainnoinnin tueksi useita menetelmiä

- Psyykkisen terveyden ja psykososiaalisen hyvinvoinnin arviointi
- Perheen hyvinvointi ja voimavarat
- Lapsen psykososiaalisen terveyden arviointimenetelmä 4–13-vuotiaille, LAPS-lomake
- Kartoitetaan aikaisemmat tutkimukset ja tukitoimet

Arviointi äitiys- ja lastenneuvolassa

- EPDS-mielialalomake raskausajan ja synnytyksen jälkeisen masennuksen seulonnassa

- Lapsen psykososiaalisen terveyden arviointimenetelmä 0–3-vuotiaille, PikkuLAPS-lomake
- Voimaperhekysely kaikille 4-vuotiaiden vanhemmille
- 4-vuotistarkastuksen yhteydessä perheen/ varhaiskasvatuksen ja neuvolan terveydenhoitajan sekä lääkärin arvio lapsen ja perheen hyvinvoinnista
- Vanhempien päihteiden käytön kartoitus äitiys- ja lastenneuvolassa

Arviointi kouluterveydenhuollossa

- Tarvittaessa varhaiskasvatuksen ja opettajan/kuraattorin/ koulupsykologin arvio lapsen hyvinvoinnista päivähoitossa/ koulussa
- Vanhempien päihteiden käytön kartoituskouluterveydenhuollossa laajojen terveystarkastusten yhteydessä

Takaisin palvelupolulle

Edellinen sivu

2/2

Hoidon ja tuen tarpeen arviointi

[Äitiys-
ja lastenneuvola](#)

[Kouluterveydenhuolto](#)

Perheneuvola

[Kehityksellisten
palveluiden
vastaanotto](#)

[Perheiden sosiaalityö](#)

Perheneuvolan hoidon ja tuen tarpeen arvioinnin menetelmät

- Tutkimukset
 - Perhetutkimus
 - Lapsen psykologiset kognitiiviset yksilötutkimukset
 - Lapsen psykologiset sosioemotionaaliset yksilötutkimukset
 - Vuorovaikutustutkimukset
- Terapeuttinen työ
 - Yksilötapaamiset
 - Lapsen terapeuttiset käynnit
 - Pari- ja perhetapaamiset
 - Vanhemmuusohjaus ja -neuvonta
 - Perheterapia
 - Parisuhdeterapia
 - Vuorovaikutusterapia

Lomakkeet hoidon ja tuen tarpeen arviointiin

- [LAPS-lomake](#)
- [BDI-kysely](#)
- 5-15R-kysely [vanhemmalle](#) ja [opettajalle](#)
- [ADHD-RS -oirekysely](#)
- PikkuKesky
- Keskittymiskysely
- CDI
- [Ahdistuneisuuskysely \(GAD-7\)](#)
- [Uupumuksen oirekysely \(KEDS\)](#)

[Takaisin palvelupolulle](#)

1/2

[Seuraava sivu](#)

Hoidon ja tuen tarpeen arviointi

[Äitiys-
ja lastenneuvola](#)

[Kouluterveydenhuolto](#)

Perheneuvola

[Kehityksellisten
palveluiden
vastaanotto](#)

[Perheiden sosiaalityö](#)

Kasvatus- ja perheneuvonnan arvio

- Tehdään yhdessä perheen kanssa
- Perhetutkimus
 - Yhteys- ja taustatiedot
 - Nykytilanteen kuvaus
 - Tiedot:
 - Lapsen kasvusta ja kehityksestä
 - Vanhemmuudesta
 - Parisuhteesta
 - Perheen kokonaistilanteesta
 - Verkoston kanssa tehtävästä yhteistyöstä, esim. lapsen havainnointi, neuvottelut esim. varhaiskasvatus, koulu
 - Yhteenvedo ja työskentelysuositukset

- Psykologin tutkimustarpeen arvio
→ tarvittaessa psykologin tutkimus

Lääkärin arvio

- Jatkosuunnitelman laatiminen yhdessä perheen kanssa
- Tarvittaessa mahdollinen palveluohjaus (lähete) yhdessä perheen kanssa

[Takaisin palvelupolulle](#)

[Edellinen sivu](#)

2/2

Hoidon ja tuen tarpeen arviointi

[Äitiys- ja lastenneuvola](#)

[Kouluterveydenhuolto](#)

[Perheneuvola](#)

Kehityksellisten palveluiden vastaanotto

[Perheiden sosiaalityö](#)

Sairaanhoidajan arviointijakso

- Kehitys- ja taustatietojen kokoaminen
- Vanhemman tapaaminen
- Lapsen tapaaminen
- Lomaketiedon kerääminen
- Päiväkodin tai koulun opettajan haastattelu
- Tarvittaessa päiväkotitai koulukäynti
- Verkostoyhteistyö
- Moniammatillinen tiimi
- Jatkosuunnitelman laatiminen yhdessä perheen kanssa

Lääkärin arvio

- Mahdollisen diagnoosin asettaminen
- Jatkosuunnitelman laatiminen yhdessä perheen kanssa

Psykologin arvio

- Psykologin tutkimustarpeen arvio
- Psykologin tutkimus

[Takaisin palvelupolulle](#)

1/2

[Seuraava sivu](#)

Kymsote

Hoidon ja tuen tarpeen arviointi

[Äitiys-
ja lastenneuvola](#)

[Kouluterveydenhuolto](#)

[Perheneuvola](#)

**Kehityksellisten
palveluiden
vastaanotto**

[Perheiden sosiaalityö](#)

Lasten kehityksellisten palveluiden hoito- ja kuntoutusmuodot

- Cool Kids
- Psykoedukaatio
- Määrämittaiset lapsen ja/tai vanhempien sairaanhoitajan interventiot
- Dialoginen perheohjaus
- Strukturoitu vanhempainohjaus
- Ihmeelliset vuodet
- Vanhemmuus taito-oppi
- Strategiaohjaus
- Neuropsykiatrinen valmennus

[Takaisin palvelupolulle](#)

[Edellinen sivu](#)

2/2

Hoidon ja tuen tarpeen arviointi

[Äitiys-
ja lastenneuvola](#)

[Kouluterveydenhuolto](#)

[Perheneuvola](#)

[Kehityksellisten
palveluiden
vastaanotto](#)

Perheiden sosiaalityö

Perheiden sosiaalityö vastaa palvelutarpeen arvioinnin tekemisestä ja varhaisen vaiheen perheiden sosiaalityöstä. Lapsen palvelutarpeen arviointi ja tuki on tarkoitettu lapsille ja perheille, joilla on vaikeasti kuormittava elämäntilanne ja tuen tarve. Palvelujen tarvetta arvioidaan, jotta lapsi tai perhe saisi sopivan avun. Tuen ja palveluiden tarvetta arvioidaan kokonaisvaltaisesti yhdessä perheen kanssa.

Palvelutarpeen arviointi sisältää **1-5 tapaamista ja kestää enintään kolme kuukautta.** Perheiden sosiaalityön asiakkaaksi ohjaudutaan lapsen palvelutarpeen arvioinnin kautta.

Perheiden sosiaalityön perhetyötä voidaan tarjota perheille palvelutarpeen arvioinnin aikana. Perhetyö on tavoitteellista, suunnitelmallista ja moniammatillista työskentelyä perheen tarpeiden mukaisesti. Perhetyössä tuetaan perhettä lapsen ja vanhempien hyvinvointiin liittyen, tuetaan vanhemmuuden haasteissa, vahvistetaan perheen voimavaroja ja tuetaan perheen sosiaalisia suhteita ja kehitetään verkostoyhteistyötä.

Varhaisen tuen perhetyö toteuttaa perhetyötä ennaltaehkäisevällä työotteella ennen tilanteiden kriisiytymistä. Varhaisen tuen perhetyön lyhytkestoista muutostyöskentelyä voidaan tarjota perheelle palvelutarpeen arvioinnin aikana.

[Takaisin palvelupolulle](#)

Suunnitelmallinen hoito ja tuki

Äitiys-
ja lastenneuvola

Kouluterveydenhuolto

Perheneuvola

Kehityksellisten
palveluiden
vastaanotto

Perheiden sosiaalityö

- Konkreettinen jatkosuunnitelma ja vastuiden sopiminen, perheiden osallisuus
- Psykoedukaatioon kuuluu tavoitteellista tiedon jakamista, terveyden edistämistä ja työntekijän ohjaava työote. Psykoedukaation sisältö rakentuu yksilöllisesti lapsen ja perheen tarpeiden ja lapsen kehitysvaiheen mukaisesti. Annetaan mm. tietoa perheelle lapsuuden normaalista ja poikkeavasta psykososiaalisesta kehityksestä sekä ohjataan perhettä toimimaan lapsen tukena.
- Voimavarojen tunnistaminen ja tiedostaminen auttaa vanhempia ylläpitämään suojaavia tekijöitä, tekemään muutoksia sekä ottamaan vastaan tarvittavaa apua ja tukea kuormittavissa tilanteissa.
- Suojaavat tekijät kannattelevat perhettä kuormittavissakin elämäntilanteissa
- Huomioi riskitekijät ja erityisesti niiden kasautuminen. Vanhempien omat varhaiset kuormittavat kokemukset, sosioekonomiset resurssit, koulutustaso, lähisuhdeväkivalta ja lapsen tarpeiden laiminlyönti sekä vanhempien mielenterveyden ongelmat heijastuvat tulevaisuuteen. Riskitekijöiden kasautuessa perheelle tulee aina tarjota tukea.
- Tukikäyntien sopiminen
- Monialainen arviointi neuvolassa ja koulun opiskeluhollossa. Mukana mm. varhaisen tuen perheohjaaja, neuvolassa Yhdessä-tiimi (terveydenhoitaja, perheohjaaja, sosiaaliohjaaja, varhaiskasvatus), lasten kehityksen tuen tiimi, perheneuvola, sosiaalipalvelut.

Takaisin palvelupolulle

Suunnitelmallinen hoito ja tuki

[Äitiys-
ja lastenneuvola](#)

[Kouluterveydenhuolto](#)

Perheneuvola

[Kehityksellisten
palveluiden
vastaanotto](#)

[Perheiden sosiaalityö](#)

Palvelukohtainen suunnitelma ja siihen sisältyvä kasvat- ja perheneuvonnassa toteutuva lapsen varhaisen mielenterveyden hoidon ja tuen suunnitelma

- Moniammatillinen tutkimus, interventio ja hoidon suunnittelu
- Jatkuva hoidon arviointi
- Yhteistyö lapsen ja perheen verkostojen kanssa huoltajan/huoltajien luvalla
- Konsultointi (konsultoiva lastenpsykiatri, kehitykselliset palvelut, lastenpsykiatria)
- Huomioithan myös tässä vaiheessa luottamuksen rakentamisen ja ylläpitämisen sekä asiakkaiden kuulluksi tulemisen kokemuksen merkityksen

[Takaisin palvelupolulle](#)

Suunnitelmallinen hoito ja tuki

[Äitiys-
ja lastenneuvola](#)

[Kouluterveydenhuolto](#)

[Perheneuvola](#)

**Kehityksellisten
palveluiden
vastaanotto**

[Perheiden sosiaalityö](#)

Lasten kehityksellisten palveluiden hoito- ja kuntoutusmuodot

- Cool Kids
- Psykoedukaatio
- Määrämittaiset lapsen ja/tai vanhempien sairaanhoitajan interventiot
- Dialoginen perheohjaus
- Strukturoitu vanhempainohjaus
 - Ihmeelliset vuodet
 - Vanhemmuustaito-oppi
- Strategiaohjaus
- Neuropsykiatrinen valmennus

[Takaisin palvelupolulle](#)

Suunnitelmallinen hoito ja tuki

[Äitiys-
ja lastenneuvola](#)

[Kouluterveydenhuolto](#)

[Perheneuvola](#)

[Kehityksellisten
palveluiden
vastaanotto](#)

Perheiden sosiaalityö

Perheiden sosiaalityön tehtävänä on tukea ja auttaa perhettä löytämään omat voimavarat selviytyä arjen haasteista. Työntekijät työskentelevät niiden perheiden kanssa, jotka toivovat muutosta esim. arkeen, elämänhallintaan tai perheenjäsenten väliseen vuorovaikutukseen. Perheiden sosiaalityön asiakkaana oleva lapsi saa sosiaalihuoltolain mukaisen omatyöntekijän. Omatyöntekijä voi esimerkiksi koordinoida ja arvioida riittäviä tukimuotoja yhdessä perheen ja muiden toimijoiden kanssa sekä ohjata ja neuvoa asiakasperheitään lapsiperheiden asioissa ja palveluissa.

Perheiden sosiaalityön asiakkaana olevalle lapselle laaditaan asiakassuunnitelma yhteistyössä lapsen, perheen ja muiden toimijoiden kanssa. Asiakassuunnitelmassa määritellään työskentelyn tavoitteita ja arvioidaan työskentelyn ja asiakkuuden tarvetta ja kestoa.

[Takaisin palvelupolulle](#)

Äitiys- ja lastenneuvola

Jokaisella neuvolakäynnillä tuetaan ja arvioidaan lapsen mielenterveyttä ja perheen hyvinvointia. Perheiden kanssa käytävien voimavaralähtöisten keskusteluiden avulla voidaan vahvistaa arjessa tarvittavia taitoja sekä pärjäämisen tunnetta. Voimavaralähtöinen keskustelu auttaa myös tunnistamaan ja ottamaan puheeksi huolia ja mahdollisia vaikeuksia sekä kartoittaa tuen tarvetta.

- Tarvittaessa sovitaan tukikäynti/käynnit neuvolaan, varhaisen tuen perheohjaajan kotikäynti tai kutsutaan koolle monialainen asiantuntijaryhmä, Yhdessä-tiimi
- Tarvittaessa ohjaus Vauvatiimiin
- Huomaa hyvä lapsessa -Voimaperheohjelma (4-v. vanhempien tueksi ja käytöshäiriöiden ehkäisyyn).
- Ole läsnä lapsellesi -Voimaperheohjelma (3-v. vanhemmille, vanhemmuuden tueksi)
- 4-vuotiaan laajan terveystarkastuksen yhteydessä yhteistyö varhaiskasvatuksen kanssa
- Tehdään yhteistyötä perheohjaajien, tarvittaessa perheneuvolan ja kehityksellisten palvelujen kanssa, konsultointi ja ohjaus tarvittaessa erityispalveluihin
- Tuki ja käynnit neuvolassa jatkuvat muiden palveluiden tuen rinnalla

Lisätietoja

[Terveysportti.fi: Äitiysneuvolapalvelut](https://terveysportti.fi/aitiysneuvola)

[Terveysportti.fi: Lastenneuvolapalvelut](https://terveysportti.fi/lastenneuvola)

[Takaisin palvelupolulle](#)

Kouluterveydenhuolto

Jokaisella kouluterveydenhuollon oppilastapaamisella arvioidaan ja tuetaan lapsen mielenterveyttä ja perheen hyvinvointia.

- Tarvittaessa järjestetään tukikäyntejä tai kootaan yksilökohtainen opiskeluhuollon asiantuntijaryhmä
- Koululääkärin konsultaatio tarvittaessa
- [Kouluterveydenhuolto](#)
- Opettajan arvio laajojen terveystarkastusten yhteydessä 1.- ja 5.-luokalla
- Yksilölliseen ja yhteisölliseen oppilashuoltotyöhön osallistuminen

Lisätietoja

[Terveysportti.fi: Kouluterveydenhuolto](https://terveysportti.fi/kouluterveydenhuolto)

[Takaisin palvelupolulle](#)

Perheneuvola

Perheneuvola on tarkoitettu alle 13-vuotiaille lapsille ja heidän perheilleen. Perheneuvolassa työskentelee sosiaalityöntekijöitä, psykologeja, perheohjaaja, palveluohjaaja ja palvelusihteeri. Konsultoiva lääkäri osallistuu moniammatilliseen työryhmään kehityksellisistä palveluista.

Perheneuvolassa arvioidaan, tutkitaan sekä ennalta ehkäistään lasten lieviä mielenterveyshäiriöitä.

- Yksilö-, pari-, perhe- ja ryhmäkohtainen työskentely
- Lapsen ja vanhemman yksilö- ja yhteiskäyntejä
- Tuki toteutuu monesti vanhempien kanssa tehtävän työn kautta
- Terapeuttinen työskentely ja vuorovaikutuksen arviointi, tuki ja hoito
- MIM, Theraplay, WMCI, Ihmeelliset vuodet, Sylitellen, HoiLe

[Takaisin palvelupolulle](#)

Kehityksellisten palveluiden vastaanotto

Lasten kehityksellisten palveluiden vastaanotto on tarkoitettu alle 13-vuotiaille lapsille perheineen. Vastaanotolla toimii lääkäri, sairaanhoitaja ja psykologeja. Lasten kehityksellisten palveluiden vastaanotolla arvioidaan, tutkitaan ja hoidetaan lieviä ja keskivaikeita lasten mielenterveydenhäiriöitä.

- Vastaanotolla tarjotaan yksilö- ja ryhmämuotoisia määrämittäisiä näyttöön perustuvia hoitomuotoja.
- Laaditaan tarvittavat lääkärin lausunnot Kelan etuisuuksien ja kuntoutuksen hakemiseksi.

[Takaisin palvelupolulle](#)

Perheiden sosiaalityö

Perheiden sosiaalityön tehtävänä on tukea ja auttaa perhettä löytämään omat voimavarat selviytyä arjen haasteista. Työntekijät työskentelevät niiden perheiden kanssa, jotka toivovat muutosta esim. arkeen, elämänhallintaan tai perheenjäsenten väliseen vuorovaikutukseen. Perheiden sosiaalityön asiakkaana oleva lapsi saa sosiaalihuoltolain mukaisen omatyöntekijän. Omatyöntekijä voi esimerkiksi koordinoida ja arvioida riittäviä tukimuotoja yhdessä perheen ja muiden toimijoiden kanssa sekä ohjata ja neuvoa asiakasperheitään lapsiperheiden asioissa ja palveluissa.

Perheiden sosiaalityön asiakkaana olevalle lapselle laaditaan asiakassuunnitelma yhteistyössä lapsen, perheen ja muiden toimijoiden kanssa. Asiakassuunnitelmassa määritellään työskentelyn tavoitteita ja arvioidaan työskentelyn ja asiakkuuden tarvetta ja kesto.

Perheiden sosiaalityön perhetyö tukee perheitä, mikäli perheessä on perhetyön keinoin tuettavia haasteita ja konkreettisen avun tarvetta. Perhetyöstä tehdään aina päätös perhetyön palvelusta.

[Takaisin palvelupolulle](#)

Kotiin vietävät palvelut

Perhetyö

[Lapsiperheiden kotipalvelut](#)

Varhaisen tuen perhetyö

Varhaisen tuen perhetyö on ennaltaehkäisevä, matalankynnyksen tuki perheille, joissa on pienimuotoisia arjen haasteita liittyen lapsen hyvinvointiin, perheen vuorovaikutuksen haasteisiin tai vanhemmuuteen. Varhaisen tuen perhetyö työskentelee lyhytkestoisesti ohjaavalla ja muutoslähtöisellä työotteella. Varhaisen tuen perhetyöhön voidaan lähettää yhteydenottopyyntö ammattilaisen toimesta, jolloin perheohjaaja on mahdollisimman pian yhteydessä perheeseen perhetyön aloittamisesta sopimiseksi. Perhe voi olla itse suoraan yhteydessä varhaisen tuen perheohjaajiin.

Mikäli huoli lapsesta herää perhetyön aikana perheohjaajalle ja arvioidaan, että varhaisen tuen perhetyön palvelu on riittämätöntä, ohjataan perhe palvelutarpeen arviointiin perheiden sosiaalityöhön ja tehdään mahdollisesti lastensuojeluilmoitus.

Perheiden sosiaalityön perhetyö

Perhetyö työskentelee perheen tukemiseksi suunnitelmallisesti, moniammatillisesti ja kuntouttavalla työotteella. Perhetyön työskentely perustuu perheen kanssa yhdessä laadittuun perhetyön suunnitelmaan. Perhetyö on perheiden sosiaalityön palvelu, josta tehdään aina päätös. Perhetyö tukee perheitä kriisiytyneissä tilanteissa, tukee lapsen tai vanhemman hyvinvointiin liittyvissä haasteissa, perheen vuorovaikutuksen haasteissa, vanhemmuudessa ja perheen moniammatillisen tuen ohjaamisessa sekä verkostoyhteistyössä. Perhetyö tukee perhettä ottamaan kotona käyttöön keinoja ja menetelmiä, joita perhe on saanut esimerkiksi erityisen tuen palveluista (esim. lastenpsykiatria). Perhetyön työskentelyä ohjaa sosiaalityöntekijä tai sosiaaliohjaaja perheiden sosiaalityöstä.

Lisätietoja

[Apua kotiin](#)

[Takaisin palvelupolulle](#)

Kotiin vietävät palvelut

[Perhetyö](#)

Lapsiperheiden
kotipalvelut

Lapsiperheiden kotipalvelu

Lapsiperheiden kotipalvelu tarjoaa tilapäistä arjen apua ja vanhemmuuden tukea lapsiperheille. Kotipalvelua myönnetään toimintakykyä alentavan syyn tai erityisen perhe- tai elämäntilanteen perusteella. Kotipalvelua ei voi saada työstä tai opiskelusta johtuvista syistä.

Lisätietoja

[Apua kotiin](#)

[Takaisin palvelupolulle](#)

0-12-vuotiaiden mielenterveyden tuen palvelut erityistasolla

Lastenpsykiatria

Lastenpsykiatrian yksikkö

Kymenlaakson sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymän (Kymsoten) lastenpsykiatrian yksikkö vastaa Haminan, Kotkan, Kouvolan, Miehikkälän, Pyhtään ja Virolahden lastenpsykiatrian erikoissairaanhoidon palveluista. Valinnanvapauden puitteissa tarjoamme palveluita myös muiden alueiden asiakkaille. Yksikössä toimii arviointityöryhmä ja tutkimus-, hoito- ja kuntoutustyöryhmä. Lapsen hoitava lääkäri säilyy samana, vaikka lapsen hoito siirtyisi toiselle työryhmälle. Toimipisteet ovat Kotkassa ja Kouvolassa. Lastenpsykiatrian hoitoa toteutetaan erikoissairaanhoidon kriteerien mukaisesti.

Lastenpsykiatrian arviointityöryhmä vastaanottaa hoidon tarpeen arviointia vaativat lähetteet koko Kymenlaakson alueelta alle 13-vuotiaista lapsista. Moniammatilliseen tiimiin osallistuu ylilääkäri, lapsen hoitava lääkäri, hoitotyöntekijöitä, psykologi ja toimintaterapeutti. Fysioterapeutti ja sosiaalityöntekijä ovat käytettävissä tarpeen mukaan. Työtapa on joustava ja asiakaslähtöinen. Yhteistyötä pyritään tekemään monipuolisesti lapsen ja perheen verkostossa.

Arviointityöryhmä vastaa lisäksi lastenpsykiatrisesta konsultaatiosta.

Lastenpsykiatrian tutkimus-, hoito- ja kuntoutustyöryhmä vastaa lastenpsykiatrisesta tutkimuksesta, hoidosta ja kuntoutuksesta. Työryhmään kuuluu kaksi poliklinikkaa ja lastenpsykiatrian tehostetun avohoidon yksikkö. Tehostetun avohoidon yksikköön kuuluu päiväyksikkö ja intensiivinen avohoito. Hoito ja kuntoutus toteutetaan joko oman työryhmän ammattilaisten, KELAN tai ostopalveluterapian kautta yhteistyössä lapsen arkeen kuuluvan verkoston kanssa. Hoito perustuu mahdollisuuksien mukaan näyttöön perustuviin malleihin ja yksilölliseen hoitoon sekä ryhmämuotoiseen hoitoon. Lastenpsykiatrian tehtäviin kuuluu lastenerikoissairaanhoidon tasoiseksi määriteltyjen lääkitysten aloitus ja seuranta.

Lastenpsykiatria

Lastenpsykiatrian pikkulapsitiimi vastaa 0-3-vuotiaiden lasten hoidosta. Lähette ohjataan arviointitiimille, josta nimetään vastuutyöntekijä. Työpari voi tulla myös tutkimus-, hoito- ja kuntoutustyöryhmästä.

Lastenpsykiatrian konsultaatiot ammattilaisille

Konsultaation avulla on mahdollisuus saada lastenpsykiatrinen näkökulma tai kannanotto lapsen/perheen tilanteeseen ja pohdita yhdessä mahdollisuuksia lapsen psyykkisen kehityksen tukemiseksi. Yhdessä voidaan arvioida lapsen tarvetta lastenpsykiatriseen arviointiin, tutkimukseen tai hoitoon.

Konsultaation avulla voidaan tukea perustasoa lapsen ja perheen hoidon tarpeen arvioinnissa ja oikean tuen löytämisessä ilman, että asiakkuutta tarvitaan lastenpsykiatriaan.

Yhteistyössä perustason kanssa lastenpsykiatria järjestää ryhmätoimintoja.

Lastensuojelu

Lastensuojelun asiakkuus alkaa, kun lapsella on todettu suojelun ja lastensuojelun tukitoimien tarve. Ensisijainen vastuu lapsen hyvinvoinnista on tämän vanhemmilla tai muilla huoltajilla. Viranomaisella on kuitenkin velvollisuus tarvittaessa tukea vanhempia heidän kasvatustehtävässään. Tilanteen niin vaatiessa lapsi ja perhe tulee ohjata lastensuojelun piiriin.

Lastensuojelussa järjestetään lapselle ja hänen perheelleen avohuollon tukitoimia yhteisesti tehdyn suunnitelman perusteella. Avohuollon tukitoimet ovat aina ensisijaisia.

Huostaanotto ja sijaishuoltoon sijoittaminen on lastensuojelutyön viimesijaisin keino turvata lapsen kasvu ja kehitys.

Lisätietoja

[Kymenlaakson hyvinvointialue Lastensuojelu](#)

[Lapsen ja perheen tilanteen arviointi](#)

[Takaisin palvelupolulle](#)

Läpileikkaavat toimet

Arjen tukitoimet

Äitiys-
ja lastenneuvola

Kouluterveydenhuolto

Perheneuvola

Kehityksellisten
palveluiden
vastaanotto

Perheiden sosiaalityö

Lastenpsykiatria

Lastensuojelu

- Neuvolassa ja kouluterveydenhuollossa hyvän arjen tukeminen, terveyden edistäminen
- **Tuetaan vanhempia**, jotta lapsella olisi hyvät edellytykset terveeseen kasvuun ja kehitykseen
- Vanhemmaksi kasvamista ja lapsen ja vanhemman välistä vuorovaikutusta tuetaan **jokaisella neuvolakäynnillä**
- Kouluikäisten mielenterveysongelmien tuki ja hoito perustason palveluissa
- Yhteistyö perheohjaajien, varhaiskasvatuksen ja opiskeluhuollon toimijoiden kanssa

Takaisin palvelupolulle

Arjen tukitoimet

[Äitiys-
ja lastenneuvola](#)

[Kouluterveydenhuolto](#)

Perheneuvola

[Kehityksellisten
palveluiden
vastaanotto](#)

[Perheiden sosiaalityö](#)

[Lastenpsykiatria](#)

[Lastensuojelu](#)

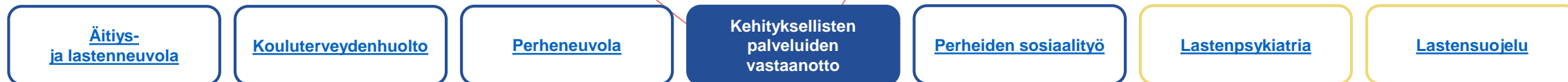
Perheneuvolassa vahvistetaan vanhemmuutta ja parisuhdetta sekä perheen muiden ihmissuhteiden toimivuutta lapsen arjen sujumiseksi

- Varmistetaan keskusteluin vanhemman ja lapsen jaksaminen ja hyvinvointi
- Tuetaan selviytymistä arjessa ja kartoitetaan ja ohjataan arjen rutiineissa, vuorokausirytmissä, kasvatuskäytännöissä
- Yhteistyö koulun ja varhaiskasvatuksen kanssa arjen tukemiseksi
- Kartoitetaan kokemus saadusta tuesta perheen näkökulmasta
- Verkostojen (tukiverkostot) varmistaminen
- Yhteistyö lapsen ja perheen verkoston kanssa tapahtuu huoltajan/huoltajien suostumuksella
- Yhdessä tekemisen ja emotionaalisen läsnäolon varmistaminen vanhemmuudessa
- Kotiin tuotava konkreettisen tuen varmistaminen (kotipalvelu, perhetyö, tukiperhe, tukihenkilö)

[Takaisin palvelupolulle](#)

Arjen tukitoimet

Yleisiä tukea antavia toimintamalleja ja menetelmiä

- Kuormituksen keventäminen koulussa, kotona ja vapaa-ajalla
- Unen huolto ja riittävän nukkumisen tukeminen
- Lasten digitaalisen median käyttöön liittyvä ohjaus
- Psykoedukaatio lapselle ja vanhemmalle
- Ikätasoiset taidot ja valmiudet

Varhaiskasvatuksessa ja opiskelussa tarvittavat pedagogiset toimet ja muut toimintakykyä tukevat järjestelyt, sekä ymmärryksen lisääminen lapsen tilanteesta.

[Takaisin palvelupolulle](#)

Arjen tukitoimet

[Äitiys-
ja lastenneuvola](#)

[Kouluterveydenhuolto](#)

[Perheneuvola](#)

[Kehityksellisten
palveluiden
vastaanotto](#)

Perheiden sosiaalityö

[Lastenpsykiatria](#)

[Lastensuojelu](#)

Arjen tukitoimia toteutetaan perheiden sosiaalityön asiakkaille tai palvelutarpeen arvioinnin aikana kotiin sovitun mukaisesti

- Esimerkiksi perhetyö, tukihenkilö- ja tukiperhetoiminta
- Tukitoimien avulla pyritään vahvistamaan lapsen sosiaalisia taitoja, itsetuntoa ja perheen vuorovaikutusta, lapsen hyvinvointia, vanhemman hyvinvointia, vanhemmuutta, perheen sosiaalisia suhteita ja verkostoja
- Tukitoimilla voidaan myös edistää lapsen oppivelvollisuuden etenemistä mm. tiivistämällä perheen tuen yhteistyötä, vastuun jakautumista perheen palveluverkostossa perheen kokonaisvaltaiseksi tukemiseksi
- Moniammatillinen yhteistyö perheen muiden toimijoiden kanssa

[Takaisin palvelupolulle](#)

Arjen tukitoimet

[Äitiys-
ja lastenneuvola](#)

[Kouluterveydenhuolto](#)

[Perheneuvola](#)

[Kehityksellisten
palveluiden
vastaanotto](#)

[Perheiden sosiaalityö](#)

Lastenpsykiatria

[Lastensuojelu](#)

Lastenpsykiatrian asiakkuudessa olevien lasten ja perheiden osalta tukitoimien suunnittelu ja järjestäminen monialaisesti yhdessä lapsen arkea toteuttavan tahon kanssa.

Kotiin ja arkeen tehdään yhteisiä arvio ja tukikäyntejä ja tarvittaessa intensiivisen avohoidon työskentelyä määrämittaisena. Kuntouttavaa tukea voidaan saada terapeuttien työskentelyn kautta (esim. toimintaterapia).

[Takaisin palvelupolulle](#)

Arjen tukitoimet

Arjen tukitoimia toteutetaan perheen kotiin lastensuojelun asiakkaana olevalle lapselle asiakassuunnitelmassa sovitun mukaisesti

- Esimerkiksi perhetyö, tehostettu perhetyö, tukihenkilö- ja tukiperhetoiminta
- Tukitoimien avulla pyritään vahvistamaan lapsen sosiaalisia taitoja, itsetuntoa ja perheen vuorovaikutusta
- Tukitoimilla voidaan myös edistää lapsen oppivelvollisuuden etenemistä
- Moniammatillinen yhteistyö perheen muiden toimijoiden kanssa
- Lastensuojelun palvelujärjestelmä on laaja kokonaisuus, jonka tehtävänä on edistää ja tukea lapsen kehitystä ja kasvua. Palvelujärjestelmän tulee toimia suunnitelmallisesti ja ennakoidusti. Lastensuojelu ei ole vain lastensuojeluviranomaisten toimintaa vaan kaikkien lapsen asioissa mukana olevien tahojen yhteistä työtä lapsen hyvinvoinnin turvaamiseksi.

[Takaisin palvelupolulle](#)

Palveluiden koordinointi

Palveluiden koordinoinnissa keskeiset vastuut näyttävät olevan **äitiys- ja lastenneuvolassa, kouluterveydenhuollossa, perheneuvolassa sekä perheiden sosiaalityössä.**

Äitiys- ja lastenneuvolan / kouluterveydenhuollon rooli

- Perusseuranta jatkuu neuvola- ja kouluterveydenhuollon palveluissa
- Tuen tarpeen ja riittävyyden arviointia tehdään jokaisessa lapsen/perheen tapaamisessa

Sosiaalityön rooli

- Sosiaalihuoltolain mukainen omatyöntekijä on vastuussa palvelujen koordinoinnista
- Jos on monta toimijaa, niin omatyöntekijästä sovitaan tai voidaan työskennellä työparina esimerkiksi perheiden sosiaalityössä, vammaispalveluissa ja lastensuojelussa

Perheneuvolan rooli

- Omatyöntekijä
- Palveluohjaus
- Tiedon välitys
- Moniammatillinen yhteistyö
- Perheen rinnalla kulkeminen
- Palvelujen rajapinnat saattaen vaihtaan

[Takaisin palvelupolulle](#)

Seuranta ja arviointi

Äitiys-
ja lastenneuvola

Kouluterveydenhuolto

Perheneuvola

Kehityksellisten
palveluiden
vastaanotto

Perheiden sosiaalityö

Lastenpsykiatria

Lastensuojelu

- Neuvolassa ja kouluterveydenhuollossa säännöllinen lapsen ja perheen hyvinvoinnin seuranta
- Perheen tarpeita tukeva hyvinvointi- tai jatkosuunnitelma tehdään jokaisessa terveystarkastuksessa
- Kouluterveydenhuollossa tehdään yhteistyötä opiskeluhuollon toimijoiden ja hoitotahojen kanssa
- Kouluterveydenhuollon laajoista tarkastuksista 1. ja 5. -luokalla kootaan yhteenveto luokan hyvinvoinnista, ja sitä voidaan hyödyntää koulun yhteisöllisen opiskeluhuollon suunnittelussa ja arvioinnissa
- Terveystarkastuksista poisjäävien lasten ja perheiden tuen tarve pyritään selvittämään olemalla esim. yhteydessä lapsen huoltajiin

Neuvolassa sekä kouluterveydenhuollossa tarvittavat asiat kirjataan terveystarkastuksen kulkua noudattaen.

Keskustelun ja havainnoinnin sekä muun kootun tiedon (mm. mittarit, seulatestit, tutkimus, mittaukset) pohjalta hahmotetaan kokonaiskuvaa lapsen ja (perheen) psyykkisestä hyvinvoinnista. Kootun tiedon pohjalta tehdään yhteenveto, joka sisältää jatkosuunnitelman.

Lisätietoja

[Kirjaamisopas: Lastenneuvola ja kouluterveydenhuolto](#)

[Takaisin palvelupolulle](#)

Seuranta ja arviointi

[Äitiys-
ja lastenneuvola](#)

[Kouluterveydenhuolto](#)

Perheneuvola

[Kehityksellisten
palveluiden
vastaanotto](#)

[Perheiden sosiaalityö](#)

[Lastenpsykiatria](#)

[Lastensuojelu](#)

Kasvatus- ja perheneuvonnan suunnitelma laaditaan ja tavoitteet asetetaan yhdessä perheen kanssa ja sitä arvioidaan säännöllisesti työskentelyn kuluessa

- Toteutuuko suunnitelman mukaisesti
- Tarvittaessa suunnitelman muuttaminen, tavoitteiden uudelleen asettelu ja muotoilu
- Strukturoitu ja asiakaskohtaisesti muunneltavissa oleva asiakkuuden työskentely
- Tarpeenmukainen lisätukien miettiminen
- Yhteenveto
- Jatkosuositukset

Kun perheneuvolan tuki ei riitä tai tarvitaan lisäksi muuta palvelua:

- Palveluohjaus
- Lähetä (konsultoivan lääkärin tekemänä)

[Takaisin palvelupolulle](#)

Seuranta ja arviointi

[Äitiys-
ja lastenneuvola](#)

[Kouluterveydenhuolto](#)

[Perheneuvola](#)

**Kehityksellisten
palveluiden
vastaanotto**

[Perheiden sosiaalityö](#)

[Lastenpsykiatria](#)

[Lastensuojelu](#)

Lapsen ja huoltajien kanssa asetetaan hoidolle tavoitteet

- Varmistetaan, että hoitosuunnitelma toteutuu suunnitellusti
- Suunnitellun hoitajakson päättyessä arvioidaan yhdessä lapsen ja huoltajien kanssa lapsen vointia ja sitä, onko hoidolla saavutettu sille asetetut tavoitteet.
- Arvioidaan yhdessä lapsen ja huoltajien kanssa jatkohoidon tarve
- Laaditaan kirjallinen väliarvio tai loppuyhteenveto

Jos tarvitaan jatkohoitoa

- Viedään lapsen asia vastaanoton moniammatillisen työryhmän käsittelyyn
- Varataan lapselle lääkärin vastaanottoaika

[Takaisin palvelupolulle](#)

Seuranta ja arviointi

[Äitiys-
ja lastenneuvola](#)

[Kouluterveydenhuolto](#)

[Perheneuvola](#)

[Kehityksellisten
palveluiden
vastaanotto](#)

Perheiden sosiaalityö

[Lastenpsykiatria](#)

Lastensuojelu

Palvelutarpeen arvioinnin aikana lapsen ja perheen tuen tarve kartoitetaan. Lapselle ja perheelle järjestetään tuen tarpeen mukaiset palvelut, joiden vaikuttavuutta seurataan ja arvioidaan sekä muokataan tarpeen mukaan paremmin perheen tarpeita vastaaviksi.

Perheiden sosiaalityön ja lastensuojelun työtä seurataan ja arvioidaan asiakassuunnitelman neuvotteluissa ja lapsen verkostoneuvotteluissa. Lapsen oma työntekijä on yhteydessä lapseen, perheeseen ja verkostoon myös neuvottelujen välissä niin, että kokonaistilanne on tiedossa. Työskentelyn arvioinnissa osallistetaan lasta ja hänen perhettään.

Perheiden sosiaalityön perhetyö tukee perhettä perhetyön suunnitelman tavoitteiden mukaisesti. Perhetyön suunnitelmaa arvioidaan säännöllisesti, neljän kuukauden sykleissä.

[Takaisin palvelupolulle](#)

Seuranta ja arviointi

[Äitiys-
ja lastenneuvola](#)

[Kouluterveydenhuolto](#)

[Perheneuvola](#)

[Kehityksellisten
palveluiden
vastaanotto](#)

[Perheiden sosiaalityö](#)

Lastenpsykiatria

[Lastensuojelu](#)

Lastenpsykiatrisen hoidon tarvetta arvioidaan säännöllisesti 3-12 kk välein hoitoneuvotteluissa yhdessä perheen, terapeuttien ja lastenpsykiatrian työntekijöiden kanssa.

Lapsella on sovittu vastuutyöntekijä, joka tapaa lasta ja perhettä hoidon aikana 1-4 kertaa kuukaudessa tai sovitusti ja pitää yhteyttä hoitavaan lääkäriin ja moniammatilliseen tiimiin hoidon sujumisen turvaamiseksi.

Lapsen arkea tuetaan ja tarkastellaan esim. verkostopalavereissa (koulu ja varhaiskasvatus, sosiaalityö) ja yhteisillä verkoston kanssa tehdyillä tapaamisilla.

Hoitoa siirretään hoidon porrasteisuuden mukaisesti perustason, erityistason ja vaativan tason palveluihin siten, että potilaan hoito ei katkea.

Hoidon arvioinnissa hyödynnetään arviointilomakkeita (esim. C-GAS, CBCL, TRF).

[Takaisin palvelupolulle](#)

Monialainen yhteistyö ja konsultaatio

Äitiys-
ja lastenneuvola

Kouluterveydenhuolto

Perheneuvola

Kehityksellisten
palveluiden
vastaanotto

Perheiden sosiaalityö

Lastenpsykiatria

Lastensuojelu

- Neuvolan Yhdessä-tiimi (terveydenhoitaja, asiakasperhe, perheohjaaja, varhaiskasvatus, sosiaaliohjaaja)
- Opiskeluhuollon yksilöllinen ja yhteisöllinen työ
- Lasten kehitykselliset palvelut ja kehityksen tuen tiimi
- Perheneuvola, erikoissairaanhoido ja sosiaalipalvelut

Yhteistyö ja konsultaatio lastenpsykiatrian kanssa

- Neuvolasta ja kouluterveydenhuollosta tarvittaessa huoltajan luvalla konsultoidaan lastenpsykiatriaa, välitetään tietoa lapsen hyvinvointiin vaikuttavista asioista.
- Neuvolan, kouluterveydenhuollon/opiskeluhuollon osallistuminen monialaisiin verkostopalaveriin

Yhteistyö ja konsultaatio lastensuojelun kanssa

- Huolen ilmaisun tekeminen yhdessä huoltajan/ perheen kanssa
- Tarvittaessa neuvolasta ja kouluterveydenhuollosta ollaan huoltajan luvalla yhteydessä lastensuojeluun ja tiedotetaan lapsen ja perheen hyvinvointiin vaikuttavista tekijöistä
- Lastensuojeluilmoituksen tekeminen tarvittaessa
- Monialaiseen yhteistyöhön osallistuminen
- Tiedonsiirron ja keskustelun tulee olla molemminpuolista. Vanhempien luvalla tai heidän kanssaan yhdessä yhteydenpito lastensuojelusta peruspalveluihin on erittäin tärkeää ja vahvistaa yhteistä työtä lapsen sekä perheen hyväksi.

Tarvittaessa huoltajan luvalla ollaan yhteydessä **vanhempien mielenterveys- ja päihdepalveluihin.**

Takaisin palvelupolulle

Monialainen yhteistyö ja konsultaatio

[Äitiys-
ja lastenneuvola](#)

[Kouluterveydenhuolto](#)

Perheneuvola

[Kehityksellisten
palveluiden
vastaanotto](#)

[Perheiden sosiaalityö](#)

[Lastenpsykiatria](#)

[Lastensuojelu](#)

- Varhaiskasvatuskonsultaatiot
- Perhekeskustiimien kautta tapahtuvat konsultaatiot
- Systeminen työote
- Asiantuntijapuheenvuorot
- Konsultatiivinen tapauskohtainen yhteistyö

Yhteistyö lastenpsykiatrian kanssa

- Tiedonkulku sosiaali- ja terveyspalvelujen kesken (ml. asiakirjat, puhelut, konsultaatiot ja yhteiset asiakastapaamiset)
- Hoidon porrasteisuuden mukaisesti konsultointi ja lähettäminen
- Aktiivinen yhteistyö
- Saattaen siirto

Yhteistyö lastensuojelun kanssa

- Systeminen työskentely
- Konsultaatio hoidon mukaisesti
- Toimitaan avoimesti yhteistyössä perheiden kanssa

Yhteistyö vanhempien mielenterveys- ja päihdepalvelujen kanssa

- Yhteistyö työn tuntemiseksi
- Yhteistyö asiakkaan ja perheen näkökulman tarkastelun kautta
- Kokonaisvaltaisen perhenäkökulman huomioiminen (vanhemman sairauden heijastukset parisuhteeseen ja perheeseen)

[Takaisin palvelupolulle](#)

Monialainen yhteistyö ja konsultaatio

[Äitiys- ja lastenneuvola](#)

[Kouluterveydenhuolto](#)

[Perheneuvola](#)

Kehityksellisten palveluiden vastaanotto

[Perheiden sosiaalityö](#)

[Lastenpsykiatria](#)

[Lastensuojelu](#)

- Kehityksen tuen tiimi toimii moniammatillisena konsultaatiotiiminä neuvola- ja kouluterveydenhuollon terveydenhoitajille ja lääkäreille, sekä lasten kuntoutuksen työntekijöille.
- Kehityksellisten palveluiden vastaanoton ja perheneuvolan yhteinen asiakastiimi toimii konsultaatiotiiminä vastaanoton ja perheneuvolan välillä.
- Kehityksellisten palveluiden vastaanoton ja lastenpsykiatrian yhteinen asiakastiimi toimii konsultaatiotiiminä vastaanoton ja lastenpsykiatrian välillä.

Monialainen yhteistyö

- Yhteistyö varhaiskasvatuksen ja opetustoimen kanssa
- Yhteistyö lapsiperheiden sosiaalipalveluiden kanssa

Yhteistyö lastenpsykiatrian kanssa

- Huoltajan lupa ennen lapsen asian käsittelyä yhteisessä asiakastiimissä.

Yhteistyö lastensuojelun kanssa

- Tarvittaessa huolenilmauksen tekeminen yhteistyössä vanhempien kanssa
- Tarvittaessa lastensuojeluilmoituksen laatiminen
- Verkostoneuvottelut ja yhteisvastaanotto lastensuojelun sosiaalityöntekijän kanssa tarvittaessa lapsikohtaisesti

Yhteistyö vanhempien mielenterveys- ja päihdepalvelujen kanssa

- Vanhemman ohjaaminen omaan hoitokontaktiin tarvittaessa

[Takaisin palvelupolulle](#)

Monialainen yhteistyö ja konsultaatio

[Äitiys-
ja lastenneuvola](#)

[Kouluterveydenhuolto](#)

[Perheneuvola](#)

[Kehityksellisten
palveluiden
vastaanotto](#)

Perheiden sosiaalityö

[Lastenpsykiatria](#)

Lastensuojelu

Alkutiimi vastaa yhteistyökumppaneille annettavasta konsultaatiosta sekä lastensuojelun virka-aikaisesta päivystyksestä.

- Ohjaus- ja neuvontapuhelimesta annetaan matalan kynnyksen ohjausta ja neuvontaa sekä palveluohjausta sosiaalihuoltolain mukaisista palveluista sekä lastensuojeluasioista.

Yhteistyö ja konsultaatio lastenpsykiatrian kanssa

- Perheiden sosiaalityö ja lastensuojelu tekevät tiivistä yhteistyötä lastenpsykiatrian poliklinikan ja osaston kanssa niiden lasten asioissa, joilla asiakkuus molemmissa. Esimerkiksi yhteiset hoitoneuvottelut, kotiin vietävien palvelujen suunnittelu, kuntoutusperhe

Yhteistyö ja konsultaatio vanhempien mielenterveys- ja päihdepalveluiden kanssa

- Tarvittaessa vanhemmat ohjataan olemaan yhteydessä heidän tarvitsemiinsa palveluihin
- Lapsen työntekijä voi vanhemman suostumuksella osallistua vanhemman hoitotahon neuvotteluihin tai kutsua vanhemman työntekijän lapsen neuvotteluihin

[Takaisin palvelupolulle](#)

1/2

[Seuraava sivu](#)

Kymsote

Monialainen yhteistyö ja konsultaatio

[Äitiys-
ja lastenneuvola](#)

[Kouluterveydenhuolto](#)

[Perheneuvola](#)

[Kehityksellisten
palveluiden
vastaanotto](#)

Perheiden sosiaalityö

[Lastenpsykiatria](#)

Lastensuojelu

Monialainen yhteistyö ja konsultaatio perheiden sosiaalityössä ja lastensuojelussa

Sosiaalihuoltolain 41§:n mukaan palvelutarpeen arvioimiseksi, päätösten tekemiseksi ja sosiaalihuollon toteuttamiseksi toimenpiteestä vastaavan sosiaalihuollon viranomaisen on huolehdittava siitä, että käytettävissä on asiakkaan yksilöllisiin tarpeisiin nähden riittävästi asiantuntemusta ja osaamista.

Jos tarpeiden arviointi ja niihin vastaaminen edellyttävät sosiaalitoimen tai muiden viranomaisten palveluja tai tukitoimia, on näiden tahojen osallistuttava toimenpiteestä vastaavan työntekijän pyynnöstä palvelutarpeen arvioinnin tekemiseen ja asiakassuunnitelman laatimiseen. Sosiaalihuollon ja tarvittaessa muiden hallinnonalojen palvelujen tulee muodostaa asiakkaan edun mukainen kokonaisuus. Työntekijän on oltava tarpeen mukaan yhteydessä eri yhteistyötahoihin ja asiantuntijoihin sekä tarvittaessa henkilön omaisiin ja muihin hänelle läheisiin henkilöihin.

Lastensuojelulain 31§:n mukaan lastensuojelun tarpeen selvittämiseksi ja lastensuojelun järjestämiseksi tulee järjestää neuvotteluja, joihin voivat lastensuojelun työntekijän arvion perusteella tarvittaessa osallistua lapsi, vanhemmat ja huoltajat, muut lapsen hoidosta ja kasvatuksesta vastaavat tai lapsen huolenpitoon keskeisesti osallistuvat henkilöt, muut lapselle tai perheelle läheiset henkilöt sekä viranomais- ja muut yhteistyötahot.

HUOM! sosiaalihuoltolaki velvoittaa myös lastensuojelun toimijoita.

[Takaisin palvelupolulle](#)

[Edellinen sivu](#)

2/2

Monialainen yhteistyö ja konsultaatio

[Äitiys-
ja lastenneuvola](#)

[Kouluterveydenhuolto](#)

[Perheneuvola](#)

[Kehityksellisten
palveluiden
vastaanotto](#)

[Perheiden sosiaalityö](#)

Lastenpsykiatria

[Lastensuojelu](#)

- Tiivis yhteistyö perus- ja erityistason terveystalveluiden, sosiaalipalveluiden, koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa
- Tiedonsiirron tärkeys lapsen ja perheen siirtyessä palvelusta toiseen, tärkeää olla selkeät ja sovitut käytännöt

Yhteistyö lastensuojelun kanssa

- Konsultaatio
- Yhteistyö lastenpsykiatrian asiakkaina olevien lasten ja perheiden asioissa

Yhteistyö vanhempien mielenterveys- ja päihdepalveluiden kanssa

- Lastenpsykiatrian konsultaatio ammattilaisille
- Tarvittaessa vanhempien ohjaus mielenterveys- ja päihdepalveluiden piiriin sekä yhteistyö

[Takaisin palvelupolulle](#)

Palveluiden yhteystiedot ja ohjautuminen

Palveluiden yhteystiedot ja ohjautuminen

Äitiys-
ja lastenneuvola

Kouluterveyden-
huolto

Perheneuvola

Kehityksellisten
palveluiden
vastaanotto

Perheiden
sosiaalityö

Kotiin vietävät
palvelut

Lastenpsykiatria

Lastensuojelu

Äitiys- ja lastenneuvolapalvelut ovat lakisääteisiä terveyspalveluja raskaana oleville ja alle kouluikäisille lapsille ja heidän perheilleen. Neuvolapalvelut ovat osa perusterveydenhuoltoa ja palvelut ovat asiakkaille maksuttomia.

Määräaikaisten ja laajojen terveystarkastusten lisäksi perheille järjestetään lisäkäyntejä yksilöllisen tarpeen mukaisesti. Ensimmäistä lastaan odottaville järjestetään perhevalmennusta vanhempainryhmässä. Äitiysneuvolasta tehdään kotikäynti perheen kotiuduttua synnytyssairaalaan.

Neuvolaan voi hakeutua asiakasneuvontapalvelun (puhelinpalvelu) Kaiku24 tai sähköisen ajanvarauksen kautta

Lisätietoja ja yhteystiedot

Neuvolat

Takaisin palvelupolulle

Palveluiden yhteystiedot ja ohjautuminen

[Äitiys- ja lastenneuvola](#)

Kouluterveydenhuolto

[Perheneuvola](#)

[Kehityksellisten palveluiden vastaanotto](#)

[Perheiden sosiaalityö](#)

[Kotiin vietävät palvelut](#)

[Lastenpsykiatria](#)

[Lastensuojelu](#)

Kouluterveydenhuolto on peruskoululaisille ja heidän perheille suunnattu lakisääteinen ja maksuton terveysterveyspalvelu joka on saatavilla koulupäivien aikana koululla tai sen välittömässä läheisyydessä.

Vuosittaiset terveystarkastukset, jotka kattavat koko ikäluokan, muodostavat kouluterveydenhuollon toiminnan rungon.

Terveystarkastusten lisäksi kouluterveydenhuollossa voidaan tavata oppilaita ja perheitä yksilöllisen tarpeen mukaisesti. Oppilaat ja perheet voivat ottaa yhteyttä koulun terveydenhoitajaan puhelimitse, wilman kautta tai sähköpostitse. Koulupäivän aikana oppilaat voivat myös itsenäisesti hakeutua kouluterveydenhoitajan vastaanotolle.

i

Lisätietoja ja yhteystiedot

[Opiskeluhuollon koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelut](#)

[Takaisin palvelupolulle](#)

Palveluiden yhteystiedot ja ohjautuminen

[Äitiys- ja lastenneuvola](#)

[Kouluterveydenhuolto](#)

Perheneuvola

[Kehityksellisten palveluiden vastaanotto](#)

[Perheiden sosiaalityö](#)

[Kotiin vietävät palvelut](#)

[Lastenpsykiatria](#)

[Lastensuojelu](#)

Kasvatus- ja perheneuvonta on sosiaalihuoltolain 26§:n mukaista sosiaalipalvelua.

Asiakas voi ilmoittautua perheneuvolaan soittamalla palvelupuhelimeen tai ammattilaisen tekemän ohjauslomakkeen perusteella. Huoltaja voi kysyä puhelimitse ohjeita, vinkkejä tai tukea ilman asiakkuutta. Ammattilainen voi konsultoida perheneuvolan ammattilaisia asiakkaansa asiassa nimellä tai nimettömästi asiakkaan suostumuksesta riippuen.

Palvelupuhelin arkisin klo 9-14: p. 05 220 6100

Lisätietoja ja yhteystiedot

[Perheneuvola](#)

Perheneuvolan toimipisteet:

Hamina (Virolahti, Miehikkälä)

Reutsinkatu 1
49400 Hamina
(Haminan perhekeskuksessa)

Kouvola

Salpausselänkatu 40 B
45100 Kouvola
(sisäänkäynti keilahallin päädyssä)

Kotka

Toivelinnankatu 2
48600 Kotka
(Karhulan terveysaseman vieressä oleva väestötilarakennus, 2.krs)

[Takaisin palvelupolulle](#)

Palveluiden yhteystiedot ja ohjautuminen

[Äitiys- ja lastenneuvola](#)

[Kouluterveydenhuolto](#)

[Perheneuvola](#)

Kehityksellisten palveluiden vastaanotto

[Perheiden sosiaalityö](#)

[Kotiin vietävät palvelut](#)

[Lastenpsykiatria](#)

[Lastensuojelu](#)

Neuvolaikäisen ohjaaminen kehityksen tuen tiimiin/kehityksellisten palveluiden vastaanotolle

Lasten kehityksellisten palveluiden vastaanotolla tutkitaan, hoidetaan ja kuntoutetaan alle 13-vuotiaita lapsia. Palveluun ohjautetaan pääsääntöisesti kehityksen tuen tiimin kautta Kymsoten terveydenhuollon työntekijän (esim. terveyden-/sairaanhoitajan, lääkärin, toimintaterapeutin, fysioterapeutin, puheterapeutin, psykologin) konsultaatiopyynnöllä.

Kehityksen tuen tiimiin voi ohjata seuraavissa tilanteissa, mikäli lapsi ei ole ongelman vuoksi jo erikoissairaanhoidon asiakkuudessa:

1. Laaja-alaisen, mutta lievän/keskivaikean kokonaiskehityksen ongelman epäily

- Kun esim. kahdella tai useammalla kehityksen osa-alueella LENE-seulassa poikkeavat tulokset ja tarvitaan useamman kuin yhden lasten kuntoutuksen terapeutin ja/tai psykologin arviota
- Ei konsultaatiopyyntöä, jos psykologin arvio tarvitaan esikouluikäisellä pelkästään koulun tukitoimien suunnittelua varten

2. Neuropsykiatriset häiriöt

- ADHD/ADD-epäily: ohjaus aikaisintaan 5v-iässä diagnostisia selvittelyjä, hoidon ja kuntoutuksen suunnittelua varten, kun ydinoireiden lisäksi ei ole merkittäviä käyttäytymisen tai vuorovaikutuksen ongelmia, psyykkisiä oireita tms. erikoissairaanhoidossa tapahtuvaa erotusdiagnostiikkaa vaativaa.
- **Ennen konsultaatiopyyntöä Voimaperheet-ohjelma pääsääntöisesti käytynä!**
- Stimulanttilääkitysaloitukset pääsääntöisesti vasta kouluiässä, alle 6-vuotiaille lastenpsykiatrisessa erikoissairaanhoidossa.
 - Konsultaatiopyynnön liitteeksi: ADHD-RS (yli 5-vuotias lapsi)
- Alle kouluikäisen autismikirjon häiriön diagnostiikka kuuluu erikoissairaanhoidon

3. Lievän (tai keskivaikean) mielenterveyden häiriön epäily

- Mielialaoireet, ahdistus- ja pelko-oireet, valikoiva puhumattomuus, syömisen ongelmat, uhmakkuus-/käyttöoireet
- **Ennen konsultaatiopyyntöä Voimaperheet-ohjelma pääsääntöisesti käytynä!**

[Takaisin palvelupolulle](#)

1/4

[Seuraava sivu](#)

Kymsote

Palveluiden yhteystiedot ja ohjautuminen

[Äitiys- ja lastenneuvola](#)

[Kouluterveydenhuolto](#)

[Perheneuvola](#)

Kehityksellisten palveluiden vastaanotto

[Perheiden sosiaalityö](#)

[Kotiin vietävät palvelut](#)

[Lastenpsykiatria](#)

[Lastensuojelu](#)

Neuvolaikäisen ohjaaminen kehityksen tuen tiimiin/kehityksellisten palveluiden vastaanotolle (jatkuu)

- Kun PIKKULAPS-/LAPS-lomakkeen pisteet 8-15 → ohjaus kehityksen tuen tiimiin. Konsultaatiopyynnön liitteeksi AINA:
 - LAPS-lomake
 - Varhaiskasvatuksen kuvaus tilanteesta
- Mikäli kokonaispistemäärä kertyy kuitenkin pääosin perheen toimintakykyä ja kuormitustekijöitä kuvaavista kysymyksistä (kysymykset 9-12), on ensisijaisesti harkittava perheen ohjaamista muiden erityispalveluiden piiriin (aikuisten mielenterveys- tai päihdepalvelut, perheneuvola, lapsiperheiden sosiaalityö, lastensuojelu)!
- Jos LAPS yli 15p/oireet vakavia/merkittävästi toimintakykyä rajoittavia → Lähetä/Konsultoi lastenpsykiatria!

Lisätietoja ja yhteystiedot

[Kehityksellisten palvelujen vastaanotto ja lasten kuntoutus](#)

LC Viestit → Konsultaatiopyyntö → Viesti suorituspaikalle ja roolille.

- Valitaan vastaanottajan suorituspaikka lapsen asuinkunnan mukaan (Kehityks.palveluiden vo Kotka tai Kehityksellisten palveluiden vo Kouvola)
- Konsultaatiopyynnön vastaanottajan rooliksi valitaan pth konsultaatio pyyntöjen käsittelijä lasten kehitykselliset palv vo ja klikataan lopuksi +*Lisää*

[Takaisin palvelupolulle](#)

[Edellinen sivu](#)

2/4

[Seuraava sivu](#)

Kymsote

Palveluiden yhteystiedot ja ohjautuminen

[Äitiys- ja lastenneuvola](#)

[Kouluterveydenhuolto](#)

[Perheneuvola](#)

Kehityksellisten palveluiden vastaanotto

[Perheiden sosiaalityö](#)

[Kotiin vietävät palvelut](#)

[Lastenpsykiatria](#)

[Lastensuojelu](#)

Kouluikäisen ohjaaminen kehityksellisten palveluiden vastaanotolle

Lasten kehityksellisten palveluiden vastaanotolla tutkitaan, hoidetaan ja kuntoutetaan alakouluikäisiä (alle 13-vuotiaita) lapsia. Palveluun ohjaututaan perusterveydenhuollosta pääsääntöisesti kehityksen tuen tiimin kautta Kymsoten terveydenhuollon työntekijän (esim. terveyden/sairaanhoitajan, lääkärin, toimintaterapeutin, fysioterapeutin, puheterapeutin, psykologin) konsultaatiopyynnöllä.

Kehityksellisten palveluiden vastaanotolle voi ohjata seuraavissa tilanteissa, mikäli lapsi ei ole ongelman vuoksi jo erikoissairaanhoidon potilas.

1. Neuropsykiatriset häiriöt

- ADHD/ADD-epäily: diagnostisia selvittelyjä, hoidon ja kuntoutuksen suunnittelua varten, kun ydinoireiden lisäksi ei ole merkittäviä käyttäytymisen tai vuorovaikutuksen ongelmia, psyykkisiä oireita tms. erikoissairaanhoidossa tapahtuvaa erotusdiagnoosiikkaa vaativaa.

- Mikäli epäillään myös oppimisvaikeuksia, tulee koulupsykologin tutkimukset olla pääsääntöisesti tehtyinä ennen kehityksellisiin palveluihin ohjaamista ja koulun tukitoimet käytössä!
 - Konsultaatiopyynnön liitteeksi: ADHD-RS (huoltajat ja opettaja)
- ADHD-diagnoosi on jo tehty ja tarvitaan hoidon ja kuntoutuksen suunnittelua (myös stimulanttilääkitysaloitukset ja -seurannat)
 - Konsultaatiopyynnön liitteeksi: ADHD-RS (huoltajat ja opettaja)
- Lieväasteiseen autismikirjon häiriöön viittaavat piirteet

2. Lievän (ja keskivaikkeen) mielenterveyden häiriön epäily

- Mielialaoireet (→ konsultaatiopyynnön liitteeksi: SMFQ), ahdistus- ja pelko-oireet, pakko-oireet, käytös- ja umakkuushäiriöön viittaavat oireet, syömisongelmat
- Konsultaatiopyynnön liitteeksi:
 - LAPS-lomake
 - opettajan kuvaus koulunkäynnistä/oppilashuollon työntekijän kuvaus tilanteesta
 - koulupsykologin tutkimusyhteenvedo (jos tehty)

[Takaisin palvelupolulle](#)

[Edellinen sivu](#)

3/4

[Seuraava sivu](#)

Kymsote

Palveluiden yhteystiedot ja ohjautuminen

[Äitiys- ja lastenneuvola](#)

[Kouluterveydenhuolto](#)

[Perheneuvola](#)

Kehityksellisten palveluiden vastaanotto

[Perheiden sosiaalityö](#)

[Kotiin vietävät palvelut](#)

[Lastenpsykiatria](#)

[Lastensuojelu](#)

Kouluikäisen ohjaaminen kehityksellisten palveluiden vastaanotolle (jatkuu)

- LAPS-lomakkeen pisteet 8-15 → Ohjaus kehityksellisten palveluiden vastaanotolle!
- Mikäli kokonaispistemäärä kertyy kuitenkin pääosin perheen toimintakykyä ja kuormitustekijöitä kuvaavista kysymyksistä (kysymykset 9-12), on ensisijaisesti harkittava perheen ohjaamista muiden erityispalveluiden piiriin (lapsiperheiden sosiaalipalvelut, perheneuvola, aikuisten mielenterveys- tai päihdepalvelut)
- Jos LAPS-pisteet yli 15, oireet vakavia/merkittävästi toimintakykyä rajoittavia tai lapsi on itsetuhoinen, on vahva epäily anoreksiasta tai bulimiasta → Lähetä/konsultaatio lastenpsykiatrilalle! Tarvittaessa lastenpsykiatrian konsultaatiopuhelimeen yhteys!

Lisätietoja ja yhteystiedot

[Kehityksellisten palvelujen vastaanotto ja lasten kuntoutus](#)

LC Viestit → Konsultaatiopyyntö → Viesti suorituspaikalle ja roolille.

- Valitaan vastaanottajan suorituspaikka lapsen asuinkunnan mukaan (Kehityks.palveluiden vo Kotka tai Kehityksellisten palveluiden vo Kouvola)
- Konsultaatiopyynnön vastaanottajan rooliksi valitaan pth konsultaatio pyyntöjen käsittelijä lasten kehitykselliset palv vo ja klikataan lopuksi *+Lisää*

[Takaisin palvelupolulle](#)

[Edellinen sivu](#)

4/4

Palveluiden yhteystiedot ja ohjautuminen

[Äitiys-
ja lastenneuvola](#)

[Kouluterveyden-
huolto](#)

[Perheneuvola](#)

[Kehityksellisten
palveluiden
vastaanotto](#)

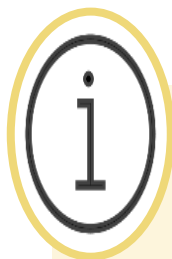
**Perheiden
sosiaalityö**

[Kotiin vietävät
palvelut](#)

[Lastenpsykiatria](#)

[Lastensuojelu](#)

Yhteydenotot Sosiaalihuollon keskitettyyn
Asiakasneuvontaan 05- 220 60000

Lisätietoja ja yhteystiedot

[Sosiaalihuollon asiakasneuvonta](#)

[Perheiden sosiaalityö](#)

[Lapsen ja perheen tilanteen arviointi](#)

[Takaisin palvelupolulle](#)

Palveluiden yhteystiedot ja ohjautuminen

[Äitiys-
ja lastenneuvola](#)

[Kouluterveyden-
huolto](#)

[Perheneuvola](#)

[Kehityksellisten
palveluiden
vastaanotto](#)

[Perheiden
sosiaalityö](#)

**Kotiin vietävät
palvelut**

[Lastenpsykiatria](#)

[Lastensuojelu](#)

Varhaisen tuen perhetyöhön ohjaututaan

- Suoraan ottamalla yhteyttä varhaisen tuen perheohjaajiin
- Perheen yhteistyötahojen kautta
- [Yhteydenottopyynnöllä](#)

Lisätietoja ja yhteystiedot

[Apua lapsiperheen kotiin](#)

[Takaisin palvelupolulle](#)

1/2

[Seuraava sivu](#)

Kymsote

Palveluiden yhteystiedot ja ohjautuminen

[Äitiys-
ja lastenneuvola](#)

[Kouluterveyden-
huolto](#)

[Perheneuvola](#)

[Kehityksellisten
palveluiden
vastaanotto](#)

[Perheiden
sosiaalityö](#)

**Kotiin vietävät
palvelut**

[Lastenpsykiatria](#)

[Lastensuojelu](#)

Lapsiperheiden kotipalvelu

Lapsiperheiden kotipalvelu tuotetaan muutamalla omalla kotipalvelutyöntekijällä sekä palvelusetelien. Kotipalvelua voi kuntalainen itse pyytää ottamalla yhteyttä kotipalvelukoordinaattoriin, joka tekee palvelutarpeen arvion puhelimitse tai kotikäynnillä.

Yhteydenotto kotipalvelukoordinaattori Katriina Peltö-Huikkoon:
p. **0442238815**, sähköpostilla katriina.pelto-huikko@kymsote.fi

Lisätietoja ja yhteystiedot

[Apua lapsiperheen kotiin](#)

[Takaisin palvelupolulle](#)

[Edellinen sivu](#)

2/2

Palveluiden yhteystiedot ja ohjautuminen

[Äitiys- ja lastenneuvola](#)

[Kouluterveydenhuolto](#)

[Perheneuvola](#)

[Kehityksellisten palveluiden vastaanotto](#)

[Perheiden sosiaalityö](#)

[Kotiin vietävät palvelut](#)

Lastenpsykiatria

[Lastensuojelu](#)

Lastenpsykiatrian konsultaatiot ammattilaisille

Konsultaation avulla on mahdollisuus saada lastenpsykiatrinen näkökulma tai kannanotto lapsen/perheen tilanteeseen ja pohtia yhdessä mahdollisuuksia lapsen psyykkisen kehityksen tukemiseksi. Yhdessä voidaan arvioida lapsen tarvetta lastenpsykiatriseen arviointiin, tutkimukseen tai hoitoon. Konsultaation avulla voidaan tukea perustasoa lapsen ja perheen hoidon tarpeen arvioinnissa ja oikean tuen löytämisessä ilman, että asiakkuutta tarvitaan lastenpsykiatriaan. Toiveena on, että vanhemmat tietävät lastenpsykiatrian puhelinkonsultaatiosta.

Lastenpsykiatrian konsultaatiopuhelin: p. [0442231699](tel:0442231699)

Puheluihin vastaa lastenpsykiatrian sairaanhoitaja ajanvarauskäyntien lomassa. Jos emme pysty heti vastaamaan, pyrimme soittamaan saman päivän aikana takaisin.

Toiveena on, että vanhemmat tietävät lastenpsykiatrian puhelinkonsultaatiosta.

Lisätietoja ja yhteystiedot

[Lastenpsykiatria](#)

[Takaisin palvelupolulle](#)

1/3

[Seuraava sivu](#)

Kymsote

Palveluiden yhteystiedot ja ohjautuminen

[Äitiys- ja lastenneuvola](#)

[Kouluterveydenhuolto](#)

[Perheneuvola](#)

[Kehityksellisten palveluiden vastaanotto](#)

[Perheiden sosiaalityö](#)

[Kotiin vietävät palvelut](#)

Lastenpsykiatria

[Lastensuojelu](#)

Lastenpsykiatrian läheteohje

Henkilötiedot ja perhetiedot

- Nimi, syntymäaika
- Koulu ja luokka-aste/päivähoito, opettajan nimi
- Perheenjäsenet, lapsen asumis- ja huoltajuusjärjestelyt, vanhempien nimet ja yhteystiedot
- Mikäli lapsi asuu sijaishuollossa, sosiaalityöntekijän yhteystiedot
- Vanhempien ongelmat ja voimavarat, merkittävät mielenterveyshäiriöt ja sairaudet lähisuvussa
- Mahdollinen lastensuojelukontakti ja muut tukitoimet
- Lapsen ja huoltajan äidinkieli, tulkin tarve

Psyykinen häiriö oireineen

- Tärkeimmät oireet tai ongelmat, alku, kesto, ja niiden aiheuttamat haitat
- Lapsen ja huoltajien arvio oireista ja tutkimuksen/hoidon tarpeesta
- Seuraavat oire- ja toimintakykykyselylomakkeet tulee olla ajankohtaisesti täytettynä ja tulos kirjattuna lähetetekstiin (lomakkeet voi lähettää postitse jälkikäteen)
- [LAPS](#) tai [Pikku-LAPS](#) –lomake (THL)
- ADHD-epäily: ADHD-RS (Käypä hoito) huoltajat ja opettaja

[Takaisin palvelupolulle](#)

[Edellinen sivu](#)

2/3

[Seuraava sivu](#)

Kymsote

Palveluiden yhteystiedot ja ohjautuminen

[Äitiys- ja lastenneuvola](#)

[Kouluterveydenhuolto](#)

[Perheneuvola](#)

[Kehityksellisten palveluiden vastaanotto](#)

[Perheiden sosiaalityö](#)

[Kotiin vietävät palvelut](#)

Lastenpsykiatria

[Lastensuojelu](#)

Lastenpsykiatrian läheteohje (jatkuu)

Lapsen toimintakyky ja vahvuudet

- Arjen toimintakyky eri ympäristöissä (kotona, koulussa/päiväkodissa, ystävyyssuhteissa, harrastuksissa)

Aikaisemmat tutkimukset tai hoidot ja niiden vaikutukset

- Somaattiset sairaudet, lääkitykset, aiemmat psyykkiset oireet, niiden hoito
- Tiedot perusterveydenhuollon tai muun tahon (esim. päiväkotia, neuvola, koulu, yksityissektori) tekemistä tutkimuksista ja kuntoutuksista

Lähettäjän arvio potilaan terveydentilasta

- Somaattinen ja neurologinen status sekä kasvutiedot

- Kliininen arvio ja kuvaus psyykkisestä voinnista ja vuorovaikutuksesta vastaanottotilanteessa
- Kiireellisyysarvio
- Tieto huoltajien informoinnista ja suostumuksesta lähetteen laatimiseen. Huom! Eronneiden vanhempien yhteishuoltajuus: kummankin vanhemman suostumus tarvitaan.
- Sijoitetun lapsen kohdalla sijoituksesta vastaavan sosiaalityöntekijän kanta
- Yli 10-v lapsen oma suostumus lähetteen laatimiseen

Lähettävän tahon yhteystiedot

Liitteet: lausunnot, kasvukäyrät, aiemmin tehtyjen tutkimusten yhteenvedot ym.

[Takaisin palvelupolulle](#)

[Edellinen sivu](#)

3/3

Palveluiden yhteystiedot ja ohjautuminen

[Äitiys-
ja lastenneuvola](#)

[Kouluterveyden-
huolto](#)

[Perheneuvola](#)

[Kehityksellisten
palveluiden
vastaanotto](#)

[Perheiden
sosiaalityö](#)

[Kotiin vietävät
palvelut](#)

[Lastenpsykiatria](#)

Lastensuojelu

Lastensuojelullisten asioiden ohjausta ja neuvontaa
saat sosiaalihuollon keskitetystä asiakasneuvonnasta
05-220 6000.

Tee [lastensuojeluilmoitus tai yhteydenotto](#) aina, kun
huoli lapsen tilanteesta herää.

Lisätietoja

[Kymenlaakson hyvinvointialue Lastensuojelu](#)

[Lapsen ja perheen tilanteen arviointi](#)

[Kriisitilanteet - Kymenhva](#)

[Takaisin palvelupolulle](#)